

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมไฟฟ้าบ้านงาแมง ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่” ผู้ศึกษาได้เสนอรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรที่ศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาเพียงชุมชนเดียว คือ บ้านงาแมง โดยจะใช้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 134 คน เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ต้องใช้สำรวจข้อมูลบ้านงาแมงทั้งหมด 134 ชุด ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 – 60 ปีขึ้นไป ในชุมชนบ้านงาแมง ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 134 คน ชาย 65 คน หญิง 69 คน (ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้านงาแมง: อินรัตน์ อุทธาปา, ผู้ใหญ่บ้าน บ้านงาแมง, 2547)

3.2 การสร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามปลายเปิดโดยให้ตอบคำถามตามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกเท่านั้น หากบางคนที่อ่านหนังสือไม่ได้ทั้งหมดผู้ศึกษาจะเป็นผู้อ่านให้ฟัง แล้วถามความเห็น แบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ส่วนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นคำถามปลายเปิดให้เลือกตอบ จำนวน 1 ข้อ เกี่ยวกับระยะเวลาตั้งแต่ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชน หากเกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี จากคำตอบดังต่อไปนี้

1. ระยะเวลา 1 – 5 ปี
2. ระยะเวลา 6 – 10 ปี
3. ระยะเวลา 11 – 15 ปี
4. ระยะเวลา 16 – 20 ปี
5. ระยะเวลาตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาเหตุการเกิดไฟฟ้า การป้องกันควบคุมไฟฟ้า การเกิดไฟฟ้าและการจัดการไฟฟ้ายับกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการควบคุมไฟฟ้าและการป้องกันไฟฟ้า โดยจะเป็นคำถามปลายเปิดแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และ ไม่ใช่ จำนวน 10 ข้อ โดยวิธีการเลือกตอบตามความรู้ ความเข้าใจ แต่ละข้อว่าถูกหรือผิด โดยรวมคะแนนทั้งหมดถูกต้อง 10 คะแนน ซึ่งแบ่งระดับความรู้ ความเข้าใจ ดังนี้

0 – 3 คะแนน หมายถึง มีความรู้น้อย

4 – 7 คะแนน หมายถึง มีความรู้ปานกลาง

8 – 10 คะแนน หมายถึง มีความรู้มาก

ตอนที่ 3 การรับรู้ข่าวสาร เป็นการวัดการได้รับข้อมูลข่าวสารของประชาชนจากแหล่งข่าวสารบุคคล การรับรู้ข่าวสารจากแหล่งสื่อมวลชน ความถี่ของการได้รับข่าวสาร และความเห็นของประชาชนเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวน 4 ข้อ โดยกำหนดให้มีข้อเลือกหลายข้อ ซึ่งผู้ตอบต้องเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ในข้อ 1 คือ แหล่งข่าวสารจากบุคคล และ ข้อ 2 แหล่งข่าวสารจากสื่อมวลชน และผู้ตอบต้องเลือกตอบเพียงข้อเดียวในข้อ 3 คือ ความถี่ของการได้รับข่าวสาร และข้อ 4 ความเห็นของประชาชนเมื่อได้รับข่าวสาร

ตอนที่ 4 การเข้าร่วมกิจกรรมด้านการควบคุมไฟฟ้า เพื่อศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนเกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้า จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดให้เลือกตอบคำตอบเดียว

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อศึกษาระดับหรือความถี่ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับควบคุมไฟฟ้า จำนวน 10 ข้อ โดยใช้มาตราประเมินค่า (Rating scale) ของข้อคำถามเป็น 4 ระดับ คือ บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง บางครั้ง และไม่เคย ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนนดังนี้

บ่อยครั้ง มีค่า 4 คะแนน

นาน ๆ ครั้ง มีค่า 3 คะแนน

บางครั้ง มีค่า 2 คะแนน

ไม่เคย มีค่า 1 คะแนน

จากค่าคะแนนสามารถนำมาแปลความหมายระดับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1.00 - 2.00 มีส่วนร่วมน้อย

2.01 - 3.01 มีส่วนร่วมปานกลาง

3.02 - 4.00 มีส่วนร่วมมาก

ซึ่งคำนวณจากสูตรหาความกว้างของอันตรภาคชั้น (อัจริยะ จันทลักษณ์, 2542) ดังนี้

$$i = \frac{\text{max} - \text{min}}{\text{max}}$$

โดย i หมายถึง ความกว้างของอันตรภาคชั้น
 max หมายถึง คะแนนสูงสุดในอันตรภาคชั้น
 min หมายถึง คะแนนต่ำสุดในอันตรภาคชั้น

เนื่องจากการกำหนดการให้คะแนนในแบบสอบถาม มีค่าสูงสุดเป็น 4 คะแนนและค่าต่ำสุดเป็น 1 คะแนน ดังนั้นช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นจึงคำนวณได้มาก

$$i = (4 - 1)/3 = 1$$

3.3 แนวทางการรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลเอกสารจากแผนแม่บทชุมชนบ้านงาแมง ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ จัดทำโดย คณะกรรมการหมู่บ้าน เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชน อายุ เพศ อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ความรู้ความเข้าใจ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการควบคุมไฟฟ้า
3. ข้อมูลจากการสังเกต เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม

3.4 ประมวลผลข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมไว้มาดำเนินการ ดังนี้

- 1) การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดหมวดหมู่เพื่อกำหนดรหัส (Code) ของข้อมูลและจัดทำสมุดลงคู่มือลงรหัส (Code Book) โดยกำหนดคะแนนที่จะให้รหัสต่างๆ เพื่อเตรียมสำหรับการไปวิเคราะห์ทางสถิติ

2) การลงรหัสข้อมูล (Coding) นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องลงรหัสของข้อคำถามแต่ละข้อตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ก่อนแล้ว หลังจากนั้นจึงถ่ายรหัสข้อมูลในแบบสอบถามลงไปในแบบถ่ายลงรหัส (Coding Sheet)

3) การประมวลผลข้อมูล นำ Coding Sheet ไปถ่ายข้อมูลและบันทึกโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For the Social Sciences) ในการประมวลผลข้อมูลเพื่อหาค่าการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเชิงปริมาณ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC (Statistical Package For the Social Sciences) เพื่อประมวลค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การศึกษา โดยใช้สถิติพรรณนา ความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมไฟฟ้า โดยใช้สถิติพรรณนา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล (ระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับไฟฟ้า ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร) กับการมีส่วนร่วมในการควบคุมไฟฟ้า โดยใช้ Chi – square เป็นเครื่องมือทางสถิติทดสอบ